

Informační bulletin

HISTORICKÉ SPOLEČNOSTI PRO
AKTUALIZACI ODKAZU ČESKÉ REFORMACE,
o. s.

VERITAS

č. 19/2011

Pro informaci svých členů vydává VERITAS podle potřeby.

Obsah

1. 32. seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a spol. vědy
Otázka unionismu a protireformace za tureckého ohrožení Střední Evropy
(V. Huňáček) 2
2. 33. seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a spol. vědy
Žilinská synoda 1610–2010 (M. Fajmon). 3
3. Toleranční evangelíci na Dobříči (Ž. Vobrová) 3
4. Husité na Mladoboleslavsku (B. Jonášová) 5
5. Projekt Zachování odkazu památek reformace a jejich zpřístupnění široké veřejnosti . . 7
6. Společnost **VERITAS** na konci roku 2010. 9
7. Evangnet a internetové stránky společnosti **VERITAS** 9
8. O čem mj. jednal výbor společnosti **VERITAS** na svých schůzích 23/10/2010,
23/12/2010 a 26/3/2011 10
9. Upozornění na nové publikace 12
10. Pozvánky na nejbližší akce 13
11. Informace o novém čísle účtu společnosti **VERITAS** 14

32. seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a spol. vědy

(Pardubice, 24/10/2009)

Otázka unionismu a protireformace za tureckého ohrožení Střední Evropy

■ **doc. PhDr. Václav Huňáček, CSc.** (Ústav slavistických a východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

Stručné shrnutí eseje, přednesené na semináři za nepřítomného doc. Huňáčka (Pro vážné zájemce nabízíme videozáznam z této přednášky.)

Esej doc. PhDr. Václava Huňáčka, CSc., byla publikována v **Revue pro východní křesťanství PARRESIA** (svazek II/III, 2008–2009, ISBN 978-80-87378-20-5). Je to jediné periodikum u nás, které se věnuje východnímu křesťanství. Ve spolupráci s předními odborníky se kromě otázek teologických zaměřuje také na dějiny, kulturu či politické souvislosti života východních církví.

Zvolené velmi zajímavé téma se rozvíjí na základě staršího historického vývoje už od antiky (Pannonia byla významnou provincií římské říše, v Uhrách se zachovala latina jako státní jazyk). Už od 5. století po Kristu existoval zájem křesťanské východořímské Byzance o toto území. Cařihrad si také vždy činil nároky na církevní pravomoc nad křesťany byzantského obřadu v Uhrách. Tato jurisdikce přetrvala i po pádu Byzance a existovala až do uzavírání dodnes existujících unií s římským papežstvím v Zakarpatí, Haliči a Sedmihradsku, které probíhalo souběžně s protireformačním úsilím za znovudobývání území, ovládnutých Turky.

Od roku 1204 se objevovaly snahy o uzavření takové unie, teprve na koncilu ve Florencii roku 1439 to však bylo už pod přímým vlivem turecké expanze. Největšími iniciátory Florentské unie byli Jan Stojkovič z Dubrovníku (zásadní ideový oponent husitství) a Julián kardinál Cesarini (vůdce křížáků v bitvě u Domažlic v roce 1431). Florentskou unii přijaly všechny východní patriarcháty, nikoli však Moskva. Ta se od roku 1448 úplně odtrhla od Cařihradu a stala se nakonec v roce 1589 Třetím Římem (dosáhla i oficiálně hodnosti vlastního patriarchátu).

Ve 2. polovině 15. století se pokoušel o vytvoření evropského obranného společenství všech křesťanských panovníků proti Turkům český král Jiří z Poděbrad, ale marně.

S nástupem Habsburků v Českém království i v Uhrách nastává nová situace vzhledem k tomu, že Habsburkové pokládali vnitřního nepřítele – reformaci – za stejné nebezpečí jako vnějšího nepřítele – Turky. V důsledku toho se protestanti s Turky občas i spojovali.

Postupně začala opět ožívat myšlenka unie, když ta Florentská pod tureckým nátlakem záhy zanikla. Roku 1596 byl dobyt Turky Jager a současně v polsko-litevském soustátí vznikla Brestská unie. Většina eparchií kyjevské metropole vypověděla poslušnost Cařihradu (ovládaném Turky) a podřídila se římskému papeži.

Před koncem třicetileté války byla v roce 1646 založena tzv. Užhorodská unie, která ovšem byla spíše iniciativní akcí místní katolické vrchnosti. Teprve roku 1771 byla zřízena řeckokatolická diecéze Mukačevo, už s plnou právní platností. Sedmihradská unie z roku 1697 byla režírována přímo jezuiti, kteří přitom vycházeli z Florentské unie. Tato unie se

týkala Rumunů, jimž byla církevní slovanština nesrozumitelná a unie vyzdvihovala teorii latinity rumunského národa.

Poslední dvě eparchie (Přemyšl a Lvov) v Haliči, které nebyly dotčeny Brestskou unií, se v této době také spojily s Římem.

Na území Ukrajiny připojené od roku 1654 k Rusku se rovněž změnila situace. Tam byla příslušná část kyjevské metropole podřízena roku 1685 moskevskému patriarchátu, který byl v roce 1721 nahrazen synodem v Petrohradě a zcela podřízen panovníkovi.

Nejnovější unie se Svatým stolcem (Vatikánem) vznikla na bulharské a makedonské půdě pro mizivou, nicméně zřetelnou menšinu křesťanských věřících. ■

33. seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a spol. vědy

(Pardubice, 26/3/2011)

Žilinská synoda 1610–2010

■ **Mgr. Martin Fajmon** (pověřený pracovník VERITAS pro kontakt se Slovenskem, dříve rovněž vědecký pracovník Matice slovenské)

Přednáška spočívala v reprodukci vybraných pasáží odborných knih sepsaných k jubileu jedné z nejvýznamnějších událostí slovenských církevních dějin. Přinášíme její anotaci a zároveň nabízíme audiozáznam (a také příp. i nahrávku následné diskuse účastníků semináře). Zájemci o nahrávky se mohou přihlásit jednateli na adrese uvedené v tiráži.

Anotace přednášky

V roku 2010 sa oslávilo 400. výročie prvej zákonodarnej synody pre Evanjelickú cirkev augsburského vyznania na Slovensku. Táto synoda uzákonila prvé zákony ústavného života a tým pádom položila pevné základy pre vytvorenie samostatnej právnej cirkevnej organizácie evanjelikov na území dnešného Slovenska. Takmer o 100 rokov neskôr bolo hlavnou úlohou Ružomerskej synody znovobjavenie narušenej, rozvrátenej organizácie a štruktúry evanjelickej cirkvi, reštaurovanie jej bohoslužobného života, obnovenie platnosti vierouky, ktorých základy uzákonila Žilinská synoda. ■

Toleranční evangelíci na Dobříči

■ **Žofie Vobrová** (členka výboru VERITAS, spoluautorka Edice tolerančních přihlášek)

Navazují na články Michala Flegla „Evangelíci v Chýnicích“ (ET-KJ 90, 2010, č. 1, s. 3) a „Toleranční hřbitůvek u Dobříče“ (ET-KJ 90, 2010, č. 22, s. 4) a ráda bych doplnila další údaje – jména evangelíků z Chýnic a Dobříče, kteří se přihlásili v prvním roce po vydání tolerančního patentu. Najdeme je ve jmenném seznamu z listopadu 1782, který byl přílo-

hou k žádosti evangelíků z Prahy a okolí o povolení pastora a modlitebny zaslané na České gubernium. V Praze, místě počátků české reformace, se po vydání tolerančního patentu 1781 nenašlo potřebných 100 rodin nebo 500 jednotlivců, aby mohli založit evangelický sbor. Základní počet byl proto doplněn o evangelíky-cizince žijící v Praze a o další osoby z vesnic v okolí Prahy. Z Chýnic, to je z Rakovnického kraje, se připojili: Jan Linhart, krejčí a Josef Linhart, švec z čp. 7, sedlák Jan Fiala, žena Alžběta a syn Jan z čp. 12.

Evangelíci z Dobříče, Kuchaře a Mezouně byli poddaní Karlštejnského panství (kraj Be-roun). Ačkoli se původně přihlásili k reformovanému vyznání, v pražském sboru se účelově stali luterány. Byli to Matěj Rybář a Matěj Nedbal z Dobříče, Václav Vlasák z Kuchaře a Jan Truneček z Mezouně.

Zatímco jména přihlášených z Chýnic známe pouze z pražského seznamu z roku 1782, o evangelících z Dobříče toho víme o hodně víc. Máme písemnou přihlášku čtyř rodin předanou 24. února 1782 na úrad Karlštejnského panství, a dále i „ověřené opisy“ slavnostních přihlášek a protokoly o vyšetřování „přemlouvání“ k jiné víře. Vše je v archivu Českého gubernia z roku 1782 uloženém v Národním archivu v Praze-Dejvicích. Přepis přihlášek a záznamů o vyšetřování byl publikován v Edici tolerančních přihlášek, kraj Be-roun, vydané historickou společností **VERITAS**, o. s. Edice je volně k dispozici i na internetu na adrese <http://veritas.evangnet.cz/html/etpcz.htm>. O přihláškách evangelíků z Karlštejnského panství se nedávno znovu hovořilo v opakovaném sledu rozhlasových Toulek českou minulostí (v díle 598 a 599 – zde šlo o citace z knihy Evy Melmukové Patent zvaný toleranční: nakladatelství Mladá fronta v edici Kolumbus, svazek 143, Praha 1999, 240 s., ISBN 80-204-0741-3).

Informace v ET-KJ o tolerančním hřbitově v Dobříči podnítilo zájemce o „malé sborové výlety“ našeho sboru k tomu, že jsme se jednu podzimní sobotu vydali na západ od Prahy s cílem onen hřbitůvek najít. Ten ale není na současných mapách vůbec zakreslen, na historické mapě (na internetu) jižně od obce Dobříče je psáno německy „Friedhof“, není však k němu zakreslena žádná cesta. Internetové stránky obce Dobříče udávají cestu kolem lomu „Skála“. Na pomoc jsme si vzali ještě jednu mapu: indikační skicu k stabilnímu katastru z roku 1840 (také v NA v Praze). Do místa, kde je na historické mapě slovo „Friedhof“ (hřbitov), zasahuje cíp pole s malým remízkem patřící k čp. 6 – Josefu Rybářovi. Žádný údaj o hřbitově, který měl být založen v roce 1803, tam ale nebyl. Jen tužkou zakreslený obdélník zahrnující remízek a stejně velkou plochu z pole Josefa Rybáře dosvědčuje to, že místo pro evangelický hřbitov poskytl buď přímo Matěj Rybář (v pražském seznamu se píše Mathes), nepochybně vedoucí pracovník skryté církve (a první, kdo se na Karlštejně přihlásil) nebo jeho potomek. (Ve slavnostní přihlášce Matěje Rybáře se sice říká, že se jeho manželka odhlásila, ale v pražském seznamu už uvedena je, i se dvěma dětmi.)

Nakonec musím oznámit, že jsme hřbitov našli. Je v krajině téměř nerozeznatelný. Jen od západu malý zbytek zdi, další zbytky zdi je třeba hledat v hustém porostu. Leží na pomyslné přímce vedoucí od „Prostředního mlýna“ na východ přes zatopený lom nahoru k „remízku“ mezi poli. Dojdeme k němu cestou kolem „Skály“: ze silnice mezi Chýnicemi a Tachlovicemi odbočuje přes Radotínský potok přes mostek cesta (někde vyznačená jako cyklostezka) v blízkosti Prostředního mlýna. Půjdeme-li po cestě stále rovně a do kopce, ke hřbitovu snadno dojdeme.

Pak se vrátíme k rozcestí, a pokud budeme chtít pokračovat do obce Dobříče, dáme se doprava kolem zatopeného lomu (na levé straně uvidíme budovu mlýna). Cesta je poměrně pohodlná a vede na sever a mírně do kopce.

Když budeme procházet Dobříčem směrem k autobusové zastávce, můžeme blízko radnice poznat i domy, kde kdysi žili Rybářovi, Hamplovi a Nedbalovi. ■

Husité na Mladoboleslavsku

■ **Bedřiška Jonášová** (členka historické společnosti **VERITAS**, <http://jonasova.web-node.cz>)

Husitské hnutí jako téma je velmi rozsáhlé, ale my se chceme podívat především na to, jak je prožívali obyvatelé Mladoboleslava. V tom případě se ale musíme vrátit o nějaký čas zpět, ještě před husitské války, konkrétně do roku 1377. V té době byli majiteli panství páni z Michalovic, významný rod, který u nás vládl až do roku 1468.

Od roku 1387 byl vládcem panství Jan starší z Michalovic, zvaný všeobecně Michalec. Byl to muž rozhodný a energický. Měl sice dost dobrodružnou povahu, ale tu měli konec konců všichni členové rodu, ale zdědil po nich kromě toho i velké nadání pro politiku. Jeho kariéra začala stoupat ihned od okamžiku, kdy se ujal Michalovic. Po jistou dobu patřil k oblíbencům samotného krále Václava IV. A dovedl toho i patřičně využít ke svému osobnímu prospěchu, k získání nemalého majetku i významných úřadů. Dá se říci, že patřil tehdy ke královskému dvoru. Sám sebe ve vztahu ke králi prý označoval „familiaris fidelis“ – věrný přítel. Od 90. let 14. století patřil Jan mezi nejmocnější muže království.

V březnu 1393, když byl v Praze, z iniciativy krále Václava, umučen a utopen generální vikář pražské arcidiecéze Jan z Pomuku, přiklonil se Jan Michalec k bloku Panské jednoty, která stála proti králi. Michalovicové byli tradičně přísnými katolíky a proto i Jan byl později zarytým odpůrcem husitského hnutí od jeho samotného začátku. Vlastně už od prvního konfliktu krále s Janem z Jenštejna stál na straně arcibiskupa a stal se postupně nejaktivnějším členem Panské jednoty. Král Václav velmi popuzoval české šlechtice svým určitým demokratismem, který se podle nich projevoval údajně malými ohledy vůči nim. Následně se tato skupina šlechticů snažila velmi tvrdě přimět krále, aby respektoval jejich požadavky. Situace se vyhrotila zvláště tehdy, kdy Jan z Michalovic s dalšími několika šlechtici přerušili jednání Královské rady, které se konalo 11. června 1395 na Karlštejně, a tam on osobně zabil Štěpána Podušku a Štěpána z Opočna a těžce zranil johanitského velkopřevora. Z toho je zřejmé, že už šlo politicky opravdu „do tuhého“ a je zřejmé, jak byla situace komplikovaná a král ji očividně neměl pod kontrolou.

Po upálení mistra Jana Husa začínala být situace v Českém království hrozivá. Tragické události se dávaly do pohybu. 30. července 1419 došlo k defenestraci na Novoměstské radnici v Praze a 16. srpna nato zemřel král Václav IV. Cesta pro husitské války byla otevřená.

Hned po jejich vypuknutí se Jan z Michalovic postavil jednoznačně na stranu císaře Zikmunda a rozhodl se jednat. 22. května 1420 nechal naložit vozy potravinami, zbraněmi a vůbec vším potřebným a nechal vše odvézt do Prahy jako pomoc královým vojákům. Vozy byly ale zpozorovány Žižkovými bojovníky a zabaveny. Michalec, který vozy osobně doprovázel, jen zázrakem uhájil vlastní život. Bohužel takové štěstí neměl jeho syn Jindřich, který o život opravdu přišel. Stalo se to 1. listopadu 1420 během neblahé bitvy pod Vyšehradem, kde bylo Zikmundovo vojsko poraženo.

V prosinci 1420 zabrali husité Janovi Brandýs a v lednu dobyli Toušeň. V srpnu už se natolik obával o svou bezpečnost, že se uchýlil i se svými syny Petrem a Janem na pevný a prakticky nedobytný Bezděz. Nedlouho po tom táhli Pojizeřím orebité na pomoc pražanům a cestou dobyli Klášter-Hradiště a vypálili i nedaleké městečko Hradiště. O den později zničili i klášter v Benátkách. Boleslavští se navíc v této době od své vrch-

nosti odvrátili a přidali se ke kališníkům. Popravdě Boleslavsko jinak, pokud jde o přímá bojová střetnutí, bylo spíše jen pasivním dějištěm husitského hnutí, ale přesto jím bylo významně poznamenáno. Boleslavští totiž otevřeli městské brány husitům dobrovolně v naději, že jim právě oni pomohou v prosazování různých požadavků vůči Michalovicům jako vrchnosti. Uvěřili pověstem, které husity předcházely. Tyto naděje v nějakou pomoc husitů se pochopitelně ukázaly jako liché. Ti nejdříve zničili minoritský klášter i obě johanitské komendy a ve městě se usídlili. Tehdy byl také pravděpodobně dobyt hrad Michalovice. Nebyl jistě zničen totálně, protože po celou dobu pobytu husitů ve městě, celých patnáct let, na nich bydleli husitští hejtmani. Nejprve Kunata z Počapl, po něm Bohuněk z Klinštejna a sídlila tam i husitská posádka. Jan z Michalovic se už pravděpodobně upokojení poměrů v Čechách, ani rozhodující bitvy u Lipan nedožil. V každém případě v polovině roku 1425 o něm mizí veškeré zprávy. Nevíme kdy a jak zemřel, ani kde byl pohřben, ale není vyloučeno, že přímo na Bezdězi, na němž trávil ta veškerá neblahá „husitská léta“.

V neděli 30. května 1434 ve 12 hodin došlo u Lipan k rozhodující bitvě a v ní byli táborité definitivně poraženi. Tehdy proti nim bojovali i lidé Václava z Michalovic, převora johanitského řádu ve Strakoncích. Přesto se husitští hejtmani na Michalovicích nadále odmítali s porážkou smířit a z Boleslavska odejít a ještě v prosinci se účastnili odvetných porad, konaných za předsednictví Jana Roháče z Dubé. Za necelé dva roky se však mladoboleslavští měšťané rozhodli přijmout situaci a smířit se se svou vrchností, kterou byl už v té době Petr, Janův syn. Petr zůstal na Bezdězi ještě dva roky, až do roku 1436. Nálada v Boleslavi byla ještě dost rozjitřená a stále dost negativně namířená proti vrchnosti.

Začala probíhat jednání mezi Petrem a měšťany o podmínkách, za jakých by byli boleslavští obyvatelé opět ochotni přijmout pána z Michalovic za svou vrchnost a především jim šlo o to, aby dosáhli toho, že jim on „minulých událostí nebude připomínati“. Petr skutečně ještě téhož roku vydal na Bezdězi listinu, kterou se smiřuje s odbojnými měšťany, přiznává jim „právo na náboženskou svobodu s výhradním postavením víry podobojí a s právem nepřijímat do města nikoho, kdo by se s touto vírou nesrovnával. Katolíci, kteří z města odešli se už nesměli vrátit a jejich majetek propadl obci. Ve městě mohl být ustaven pouze kněz podobojí a obyvatelé budou mít právo svobodně se vystěhovat z města.“

Když uvážíme, že Michalovicové byly celé generace přísnými katolíky, byly tyto podmínky pro Petra jistě tvrdé. Udivuje fakt, že na ně vůbec přistoupil, ale patrně neměl příliš na vybranou, pokud se chtěl vrátit. Možná pochopil, že byla už jiná doba. Celé Pojizeří bylo v té době podobojí. Možná už toužil po klidu. Vydání této listiny stejně dlouho nepřežil a zemřel roku 1437. Téhož roku jako císař Zikmund.

Husitské války byly tragickým otřesem pro celou naši zemi, který navíc trval dlouhá léta. Jak už to po válkách bývá byly oslabeny kulturní a morální hodnoty a do popředí nastoupily spíše zájmy materiální. Byly prakticky zlikvidovány oba johanitské kláštery, velmi poničený klášter minoritský, založený pravděpodobně ještě Benešem z Michalovic v polovině 14. století a zmizel kromě dalších i klášter augustiniánský v Lysé nad Labem. Přišli jsme i o velké množství nenahraditelných uměleckých děl. ■

Projekt Zachování odkazu památek reformace a jejich zpřístupnění široké veřejnosti

(zkráceně označováno též jako „Dědictví reformace“, webová prezentace: www.pamatky-cz.eu)

dědictví reformace

Jde o projekt Synodní rady ČCE, přijatý Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a spolufinancovaný ze zdrojů EU – Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Projekt nabízí širokou škálu objektů kulturního bohatství – památky přibližující reformaci i významné reformační osobnosti.

Akce započatá v roce 2010 (iniciovala ji už roku 2009 tehdejší fundraiserka Synodní rady sestra Janka Haluková) má mít dokončeny všechny výstupy do konce roku 2011. Řada úkolů už byla splněna. Byl vytvořen zvláštní informační systém včetně pěti Informačních center (IC) a jejich poboček, pro všechna centra byly vydány příslušné skládačky, které se k nim obsahově vztahují. Kromě toho byl samostatně zpracován i letáček týkající se tolerančních modliteben na Vysočině. Pro tuzemské i zahraniční zájemce jsou připraveny čtyřjazyčné mapy sborů ČCE a reformačních památek stejně jako skládačka obsahující informace o české reformaci, o všech IC a některých památkách (tj. o těch, které jsou zobrazeny na velkém plakátu, který vyšel hned v létě 2010). Konečně na jaře 2011 mohla být prezentována i publikace „Po stopách památek reformace v ČR“, která má čtyři jazykové mutace. Bohatou fotodokumentací seznamuje širokou veřejnost s výběrem mnoha zajímavých památníků stavebního vývoje i historického putování reformačních podnětů v ČR. V tomto roce se má objevit ještě praktická turistická příručka a samozřejmě zpracování multimediálních výstupů.

Historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace **VERITAS** přiložila na žádost zpracovatelů v různém směru rovněž svou pomocnou ruku. Vždyť šlo o příležitost, kterou by se žádný soudný člověk neodvážil nevyužít!

Eva Melmuková ■

The screenshot shows the website interface for 'dědictví reformace'. At the top, there is a search bar with the text 'hledat' and a dropdown arrow. Below the search bar are flags for the Czech Republic, Slovakia, and Hungary. A navigation menu includes links for 'zapomenuté památky', 'informační centra', 'památky', 'TOP15 památek', 'akce', and 'ubytování'. The main content area is titled 'O projektu' and contains the following text:

O projektu

Československá církev evangelická zahajuje v září 2010 realizaci projektu „Zachování odkazu památek reformace a jejich zpřístupnění široké veřejnosti“. Projekt je financován z dotačního programu Evropské unie - Integrovaný operační program, z oblasti podpory „Národní podpora cestovního ruchu“.

Cílem projektu je prezentovat a přiblížit zájemcům o historii památky reformace včetně doprovodných služeb, tj. kulturních a volnočasových aktivit včetně zprostředkování dalších služeb, jako např. ubytování.

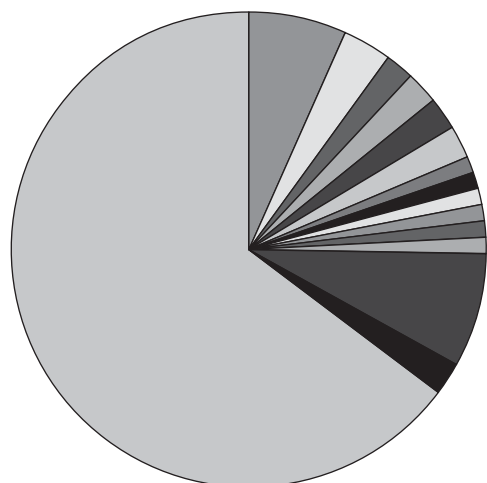
Hlavními výstupy projektu jsou:

- Publikace Dědictví reformace v České republice (ČJ, NJ, AJ, FJ)
- Praktický kapesní průvodce dědictvím reformace
- Mapa památek reformace (3 jazykové mutace)
- Informační skládačky (včetně materiálů o ČCE)
- Informační letáky pro regionální infocentra
- Tiskové a prezentační materiály pro veletrhy a workshopy
- Multimediální prezentace na DVD/CD
- Speciální informační systém – webová aplikace

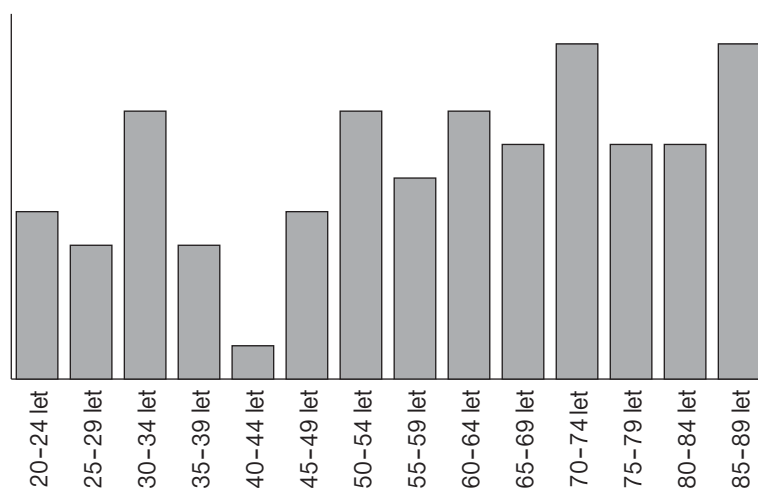
The screenshot also features several images: a church, a building, and a street scene.

Statistika členstva společnosti VERITAS podle údajů k 31. prosinci 2010				
Sledované hledisko	Ukazatel	Hodnota	Podíl %	Poznámka
počet členů	celkem	91	100,00 %	
	kterí v roce 2010 zaplatili členské příspěvky	60	66,00 %	
struktura podle pohlaví	muži	53	58,20 %	
	ženy	38	41,80 %	
struktura podle státní příslušnosti	Česká republika	85	93,40 %	
	Slovenská republika	3	3,30 %	
	Australský svaz	2	2,20 %	
	Švýcarská konfederace	1	1,10 %	
struktura podle náboženského vyznání	Českokobratrská církev evangelická (ČCE)	59	64,84 %	
	Církev československá husitská	6	6,59 %	
	Církev bratrská	3	3,30 %	
	Bratrská jednota baptistů	2	2,20 %	
	Evanjelická církev AV (Slovensko)	2	2,20 %	
	Ochranovský seniorát ČCE	2	2,20 %	
	Uniting Church of Australia (Austrálie)	2	2,20 %	
	Eglise évangélique réformée du Canton de Vaud (Švýcarsko)	1	1,10 %	
	Evangelická církev metodistická	1	1,10 %	
	Náboženská společnost českých unitářů	1	1,10 %	
	Římskokatolická církev	1	1,10 %	
	Slezská církev evangelická AV	1	1,10 %	
	obecně křesťanské vyznání	1	1,10 %	
	bez náboženské příslušnosti	7	7,69 %	
	náboženské vyznání neuvedeno	2	2,20 %	
struktura podle věku	věk nejstaršího člena	89		*1921
	věk nejmladšího člena	21		*1989
	průměrný věk	59		*1951
	věk prostředního člena (medián)	63		*1947
	nejčtenější věk (modus)	66 a 86		*1944 a *1924

Struktura členů podle vyznání

Struktura členů podle věkových skupin

Společnost VERITAS na konci roku 2010

V závěru roku 2010 jsme evidovali celkem 91 člena. Členské příspěvky se v roce 2010 sešly od 60 z nich. Počet členů meziročně klesl o 1, dlouhodobě setrvává na přibližně téže hodnotě. Pohledem na tabulku a graf lze odvodit, že většina členů se skládá z penzistů. Nejméně zastoupena je skupina členů ve středním věku okolo 40 let, v posledních letech rovněž postrádáme skupinu nejmladší – teenagery do 20 let. Podle náboženského vyznání vévodí jasně křesťané nad členy bez vyznání. Nejčastější konfesí je příslušnost k Českobratrské církvi evangelické (až ze 65 %).

Rok 2010 ve společnosti **VERITAS** skončil po účetní stránce se ziskem ve výši cca 10 000 Kč. A to i přes rozsáhlé a úplné oddlužení, které bylo během roku provedeno. (Celkový dluh u členů výboru činil na počátku roku 2010 v součtu 75 000 Kč, šlo ale o půjčky překlenovací, nutné jen do doby vyplacení slíbené dotace na organizaci mezinárodní konference Život v Evropě ve vzájemném respektu, konané v Telči v květnu 2009 k 400. výročí vydání Majestátu Rudolfova a také na vydání dvojjazyčného sborníku příspěvků z ní. Tato dotace byla v červenci 2010 skutečně odeslána na náš účet a půjčky bylo možné splatit.)

O rozmanité činnosti **VERITAS** v průběhu roku 2010 byli všichni členové jako obvykle informováni bezplatnými časopisy společnosti **VERITAS** – Informačním bulletinem (na jaře) a Hlasem Střediska české reformace (na podzim). ■

Ze zprávy pro valnou hromadu 2011 vybral M. Soukup.

Evangnet a internetové stránky společnosti VERITAS

Pravidelná valná schůze o. s. Evangnet 2010, konající se dosud vždy v prosinci, proběhla tentokrát až v lednu 2011 v rámci farářského kurzu ČCE a bez přítomnosti zástupce **VERITAS**. Zápis ani výroční zprávu o činnosti o. s. Evangnet jsme nedostali. Členské příspěvky se ale nezvyšovaly (zůstaly na 500 Kč ročně pro kolektivního člena).

Po celý loňský rok spravovala webové stránky **VERITAS** a také od 1. ledna 2011 v tomto úkole jako webmasterka pokračuje ses. Tereza Provazníková. Její úvazek představuje cca 1 hodinu práce týdně za odměnu ve výši 100 Kč na hodinu. Již delší dobu neutěšený stav webových stránek (zejména vážnutí jejich průběžného doplňování) ale není její vinou. Problémy přetrvávají především s tvorbou a přípravou textů pro publikaci, která postupuje velmi pomalu a je za ni zodpovědný jednatel, nikoliv správce stránek. Ten autorské a jiné materiály jen na stránky umísťuje a převádí je do jazyka, kterým se stránky programují. Nezbyvá než věřit, že tato neblahá situace v roce 2011 nabere konečně lepší kurs.

V období počátku roku 2011 bylo na webové stránky **VERITAS** přidáno Kalendarium **VERITAS** 2011 (v české i anglické verzi) a podzimní časopis Hlas. Čtenáři anglické mutace se dočkali po asi půlročním zpoždění srozumitelného překladu nové sekce o naučné stezce. Mimoto se objevily i drobné pozvánky a upozornění na důležité akce.

Návštěvnost stránek **VERITAS** od září 2010 (965 návštěv) soustavně klesá. V dubnu 2011 byly stránky zobrazeny 633krát v měsíci, což představuje ještě stále více než 21 návštěv denně. V celkovém počtu přístupů od založení stránek v roce 2002 bylo v součas-

né době dosaženo již 59 000 přístupů – měřeno dle IP adresy. Přes 70 % návštěvníků (nebo jejich poskytovatelů připojení k internetu) pochází z ČR (to koresponduje s převahou českých textů na našem webu a také s faktem, že lidé v cizině obvykle česky nerozumí). Nejvíce frekventované byly v dubnu 2011 stránky Kruhu českých duchovních tradic, Edice tolerančních přihlášek, k pietnímu aktu 21/6/1621 a nabídky publikací. ■

Ze zprávy pro valnou hromadu vybral Miroslav Soukup.

O čem mj. jednal výbor společnosti VERITAS na svých schůzích 23/10/2010, 23/12/2010 a 26/3/2011

- Oba statutární zástupci **VERITAS** (ses. moderátorka a br. jednatel), společně s členkou výboru ses. Vobrovou, byli 16/9/2010 hosty zasedání Školské komise ERC v Praze. Hovořilo se o učebnicích, legislativě, posudkování a nejčastějších chybách v učebnicích. Informace z našeho Hlasu k tématu byly ERC znovu poskytnuty pro předběžnou informaci členů komise. Na zasedání bylo dohodnuto, že nezměněný text dohody ERC o spolupráci s **VERITAS** na posudcích učebnic bude podepsán nadále už s platností na neurčito. A dohoda byla podepsána.
- Obec Volfířov zajistí dvakrát ročně projetí a prosekání zarostlého úseku naučné stezky v katastru obce Šach traktorem s žací lištou. Jeden takový výjezd naši pokladnu přijde na něco přes 800 Kč.
- V Šachu obec přemístila kontejnery od pamětního kamene na jiné místo. Kromě toho obec provedla přestavbu čekárny autobusové zastávky. V čekárně bude od jara 2011 pro **VERITAS** možnost pověsit informačních tabule k historii Šachu, k muzeím atd.
- Na konci listopadu 2010 jsme byli vyzváni Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích, abychom jí poslali povinné výtisky Hlasu a dalších našich periodik. Br. jednatel reagoval rozbořením legislativy k tomuto tématu. U našich časopisů nejde vůbec o periodický tisk (musela by být alespoň dvě čísla ročně), navíc jsou to vlastně jen propagačními materiály o. s. Našemu sídlu místně příslušná vědecká knihovna je navíc Krajská knihovna kraje Vysočiny se sídlem v Havlíčkově Brodě, nikoliv Jihočeská VK v ČB. V našem dopise byl uveden i odkaz na online podobu našich tiskovin na webu **VERITAS**. Reakce již nepřišla žádná.
- Výbor rozhodl o obnovení výkonu živnosti „vydavatelská činnost“, kterou měla **VERITAS** přerušenu od léta 2010. Protože jde o obor tzv. volné živnosti, výbor se usnesl přihlásit i některé další volné obory, abychom mohli snáze (a legálně) provozovat některé své služby. V současné době má **VERITAS** v Živnostenském rejstříku uvedeny následující obory živnosti: Výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukověobrazových záznamů a výroba nenahraných nosičů údajů a záznamů, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd nebo společenských věd, Fotografické služby, Překladatelská a tlumočnická činnost, Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti a Provozování kulturních, kulturně – vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí.

Nová autobusová zastávka v Šachu s pamětním kamenem (Foto M. Soukup)

- O odpověď do ankety zjišťující postoj k výtvarnému umění v českobratrských modlitebnách požádala na podzim 2010 šéfredaktorka Evangelického měsíčníku Český bratr ses. Ženáta ses. Melmukovou a Havlíčkovou. Názor ses. Melmukové nebyl vůbec otištěn, přestože odpovídala obratem. Ses. Havlíčkové otiskli až druhou (zkrácenou) verzi odpovědi.
- S platností od 1/1/2011 výbor pověřil funkcí pokladníka a účetního **VERITAS** br. Miroslava Soukupa st., člena **VERITAS** z Lysé nad Labem.
- Ses. dr. Jana Kobrlová, členka výboru **VERITAS**, informovala výbor o bakalářské práci s tematikou Staroměstské popravky 21/6/1621 na Husově institutu teologických studií. Práce studenta HITS Vojtěcha Pavlíka obsahuje historickou část i reflexi vnímání výročí ve společnosti po roce 1989 (včetně více než desetiletí pietních shromáždění). Oponentkou bakalářské práce bude ses. doc. dr. Melmuková.
- Člen **VERITAS** L. Židoň, který provozuje knižní vydavatelství VERBUM, souhlasil s druhým rozšířeným vydáním knihy Patent zvaný toleranční ses. moderátorky Melmukové. Zároveň by měla v jeho nakladatelství vyjít (také ještě před letní turistickou sezónou 2011) brožura Setkání po dvou staletích. Jde o druhé vydání původně cyklostylované příručky Synodní rady ČCE, která obsahuje fiktivní rozhovory s osobnostmi z toleranční doby z okolí Velké Lhoty u Dačic, přibližující ovšem touto formou jejich reálné životní příběhy v době vydání tolerančního patentu. Její autorkou je rovněž ses. Melmuková.
- Br. Mgr. Martin Fajmon, zplnomocněnec **VERITAS** na Slovensku, informoval březnovou výborovou schůzi o postupu záměru založit obdobné občanské sdružení jako je **VERITAS** v ČR i na Slovensku. Přípravný komitét pro tento záměr vede sám br.

Fajmon. Komitét nyní tvoří asi 8 lidí, především jsou to historici a knihovníci, jedna knižní restaurátorka, rovněž i jedna informatička. Pochází z Bratislavy, Zvolena, Martina a z dalších míst. Konfesijně jsou většinou členy ECAV, ne ale všichni; věkově jde převážně o mladší lidi (také jeden penzista). Jeden z nich je univerzitním profesorem, který by sdružení zaštil jako odborný garant. V současné době připravují první návrh stanov. Ustavující shromáždění plánují na srpen 2011, sídlo bude společnost mít patrně nedaleko Banské Bystrice na jedné faře ECAV, jejíž farář je také v komitétu.

Upozornění na nové publikace

- **Kaiserová, Kristina – Nešpor, Zdeněk R. (eds.): Variety české religiozity v „dlouhém“ 19. století (1780–1918).** Albis International, Ústí nad Labem 2010, 427 Kč. ISBN 978-80-86971-02-5

Na konci roku 2010 vyšla v rámci projektu „Intelektuální a lidová zbožnost v českých zemích v 19. století mezi nacionalismem a novou konfesionalizací“ zajímavá kniha nazvaná Variety české religiozity v „dlouhém“ 19. století (1780–1918). Editory byli Zdeněk R. Nešpor a Kristina Kaiserová. Přispělo do ní téměř čtyřicet autorů se svými články, které předtím většina z nich prezentovala na konferenci v Duchově 12–14/5/2010. Samotná kniha je rozdělena do několika částí, a to: Náboženství a společnost – náboženství ve společnosti, Duchovní jako nositelé zbožnosti – a řešitelé „světských“ záležitostí, Římskokatolická řeholní zbožnost a její společenská reflexe, Další aktéři: intelektuálové-šlechta-lid, Evangelická menšina a její specifické problémy a Za hranicemi vlasti: religiozita českých emigrantů.

V předposlední uvedené kapitole jsou příspěvky dvou členů **VERITAS**, a to „Gustav Adolf Skalský, český luterán na vídeňské bohoslovecké fakultě“ (Ondřej Macek) a „Svědeckví roku 1848 o náboženské a konfesní situaci v Čechách“ (Petr Melmuk). Příspěvek z oblasti stavební historie o přístavbách tolerančních modliteben tam napsala ses. Marta Procházková, nám známá autorka textů souboru pohlednic Toleranční modlitebny v kraji Vysočina. Z dalších částí lze přitom upozornit na některé bezesporu podnětné příspěvky, např. od Marie L. Neudorflové (od roku 1999 působí na Masarykově ústavu AV ČR) „T. G. Masaryk – obránce náboženství, kritik klerikalismu“. Škoda jen, že celkově nevyznívají jednotlivé příspěvky příliš sourodě, některé se přitom dotýkají jen regionálně či jinak specifických jevů.

Petr Melmuk

- **Internetový zápisník (blog) Aleše Kadeřábka.** <http://kaderabek.blog.idnes.cz>

Aleš Kadeřábek (*1976, pracovník v pojišťovnictví, jinak člověk se širokými zájmy a zkušenostmi z různých oborů) na svém blogu na internetu věcně kritizuje překrucování českých dějin, vč. demagogických vývodů komentátora Karla Steigerwalda v Lidových novinách (např. článek Žižka a Nečas z 20/6/2010). Kromě toho několika příspěvky objektivně hájí spisovatele Aloise Jiráska i autenticitu jeho díla. Výbor **VERITAS** doporučuje blog tohoto autora pozornosti členů, dokonce vyvinul iniciativu pana Kadeřábka pozvat i na valnou hromadu 2011.

Pozvánky na nejbližší akce

• Akce pořádané společností VERITAS:

- 21/6/2011 17:00 Vzpomínkové shromáždění na Staroměstském náměstí (Staroměstské náměstí v Praze; úvodní proslovy, koncert, položení věnců k pomníku – u příležitosti 390. výročí popravy 27 představitelů českého stavovského odboje roku 1621.)
- 1–8/7/2011 16. pracovní soustředění historiků (Telč; týdenní brigádní pobyt s ústředním tématem: **20 let VERITAS**. Přihlášky: na adresu veritas@evangnet.cz).
- 3/9/2011 5. Putování do Velké Lhoty u Dačic (zářijový výlet do Střediska české reformace s odpoledním naučným programem: **Porovnání toleranční modlitebny a valdenského templu**)
- 22/10/2011 10:00 34. seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy (ČCE Pardubice, Sladkovského 638; tématem příspěvku bude: **Aktuální dosah tolerančního patentu z roku 1781** (E. Melmuková ke 130. výročí))

• Občanské sdružení Exulant (<http://exulant.evangnet.cz>) nás zve na:

- 18–19/6/2011 Autobusový zájezd s Exulantem Po stopách pobělohorských exulantů v Lužici a misijní odkaz obnovené Jednoty bratrské
- 21/8/2011 14:00 Bohoslužby a setkání reemigrantů v Trpístech u Stříbra
- 8–9/10/2011 Výroční konference a valná hromada o. s. Exulant v Litomyšli (téma: Přínos reemigrantů k životu evangelických církví)

• Další pozvánky:

- 2/7/2011 Noční setkání na Kalichu (Besedice u Železného Brodu)
- 3/7/2011 Husův den na Kalichu u Železného Brodu k počtě mučednické smrti M. Jana Husa v Kostnici roku 1415
- 3/7/2011 Tradiční setkání na růžovém paloučku u Litomyšle (www.ruzovypaloucek.wz.cz)
- 6/7/2011 Tradiční shromáždění v Husinci u Prachatic k počtě mučednické smrti M. Jana Husa v Kostnici roku 1415
- 15/10/2011 Sjezd Kostnické jednoty v Praze

Informace o novém čísle účtu společnosti VERITAS

Výbor **VERITAS** se na své březnové schůzi usnesl otevřít nový bankovní účet u Fio banky, a. s. Naše dosavadní banka – Poštovní spořitelna (součást ČSOB, a. s.) – sice umožňovala vedení běžného účtu (Postkonto) v cenově zvýhodněném režimu pro neziskový sektor (vedení účtu, internetbanking a posílání výpisů zdarma), nicméně poplatky za platební kartu a operace na účtu (byť zadávané elektronickým bankovníctvím) zpoplatněny byly.

Fio banka nabízí běžný účet bez všech poplatků, nezáleží ani na počtu pro vedených obrátů. Základní platební karta vydaná k účtu může být provozována rovněž bezplatně. Jediné peníze, které tak budeme bance platit, jsou poplatky za výběr hotovosti platební kartou v bankomatech (síť ČSOB), které jsou stejné jako u Poštovní spořitelny ve výši 6 Kč/jeden výběr. (Takové výběry uskutečníme asi dva v roce. Operace s účtem zadáváme vždy jen elektronicky, což je zdarma.) V součtu nás tedy roční provoz nového účtu vyjde jen na pouhých 12 Kč ročně, což je ve srovnání s Postkontem (cca 600 Kč ročně) asi 98% úspora. Taková úroveň úspory převažuje i to, že Fio banka zatím nemá příliš hustou síť poboček (účet jsme zakládali v Praze) a že její elektronický banking upřednostňuje oproti Poštovní spořitelně spíše jednoduchost a funkčnost před designem a grafickým návrhem (na nějž rozhodně určitý podíl z bankovních poplatků Poštovní spořitelna musí vydat). Další nespornou výhodou je i fakt, že banka Fio je registrována i na Slovensku (je třeba ale použít jiný kód banky), tzn. v zóně, kde se platí měnou euro. Platby v eurech tak můžeme přijímat na účtu velmi snadno a téměř zdarma.

Původní účet Postkonto zatím není zrušeno. Ke zrušení dojde podle toho, jak se usnese výbor **VERITAS**, nejpozději ke konci roku 2011. Prosíme všechny plátce členských příspěvků (popř. poskytovatele finančních darů), aby na Postkonto již žádné obnosy neposílali, a všechny platby směřovali na účet nový.

Na závěr ještě připomínáme, že v rámci Evropské unie jsou všechny vklady na běžných účtech ve všech bankách ze zákona pojištěny (banky se samy musí pojistit) až do výše zůstatku 100 000 EUR. Tuto částku na účtu pochopitelně nepřesáhneme ani v nejmenším.

- Číslo běžného účtu **VERITAS** ve Fio bance (pro vnitrostátní platby v ČR v českých korunách):
2800136001/2010
- Číslo běžného účtu **VERITAS** ve Fio bance (pro platby na Slovensku v eurech):
2800136001/8330
- Číslo běžného účtu **VERITAS** v mezinárodním formátu IBAN (pro všechny mezinárodní platby):
IBAN SK6283300000002800136001
- Kód banky v ČR: **2010**
- Kód banky na Slovensku: **8330**
- Swiftová adresa banky/kód banky v mezinárodním formátu BIC:
BIC FIOZSKBAXX
- Webové stránky Fio banky, a. s.:
<http://www.fio.cz>

Vydala pro informaci svých členů:

VERITAS – historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, o. s.

kontaktní adresa:

Sídlíště 1436/17

289 22 LYSÁ NAD LABEM

☎ (+420) 607 645 333

Email: veritas@evangnet.cz

Internet: <http://veritas.evangnet.cz>

Členské příspěvky (roční minimální výše):

výdělečně činní 300 Kč/nevýdělečně činní, důchodci, studenti 150 Kč

Prodejní cena Informačního bulletinu pro nečleny: 20 Kč

Tištěná verze Informačního bulletinu: ISSN 1802-1182

On-line verze periodika na Internetu: ISSN 1802-1190

bankovní spojení: 2800136001/2010

© **VERITAS 2011**